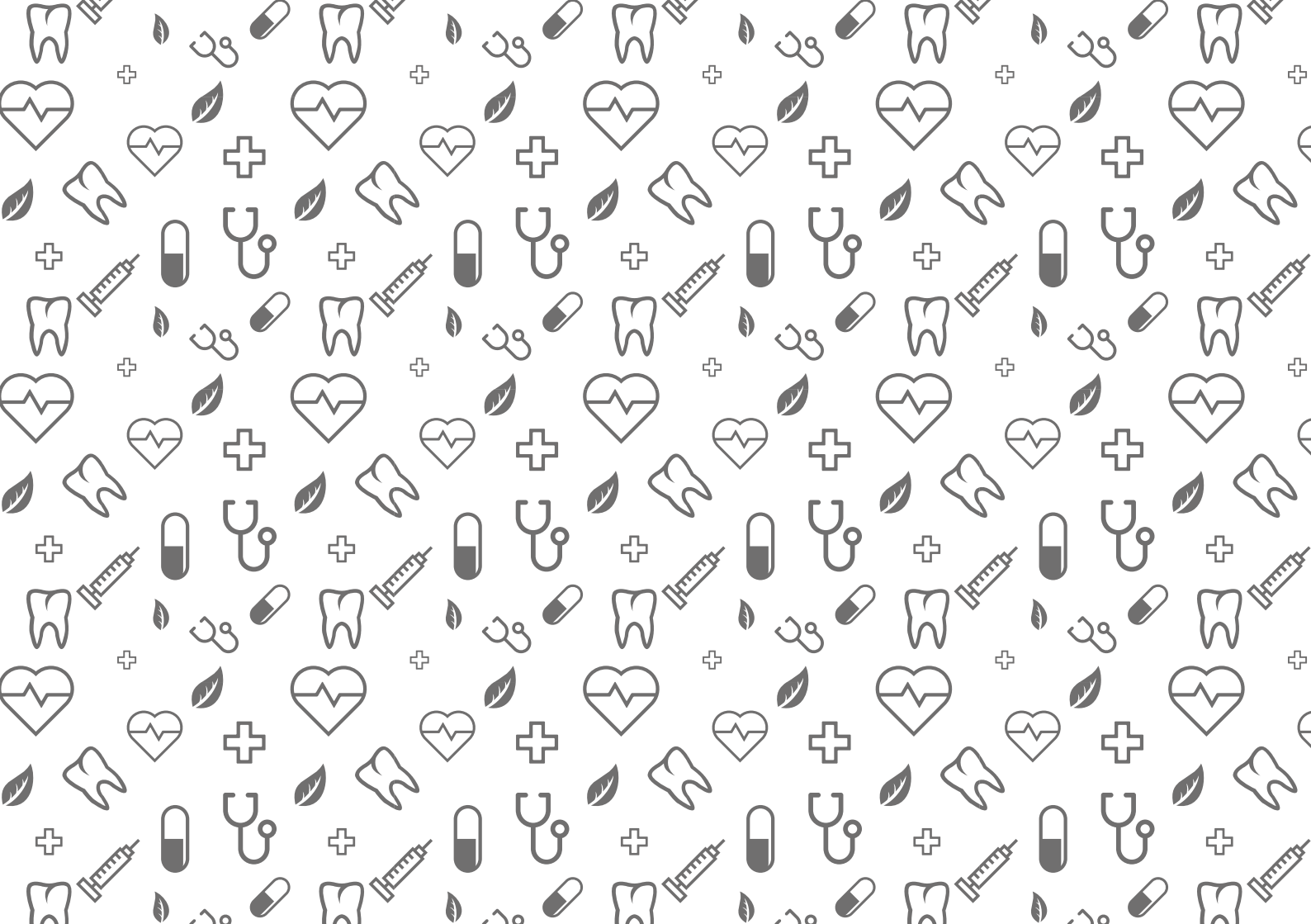

dent artika

www.dentartika.com

İçindekiler

Gülüş Tasarımı Nedir?

İmplant Nedir?

Ağız ve Çene Cerrahisi

Ortodonti Nedir?

Pedodonti Nedir?

Diş Eti Hastalıkları

Restoratif Diş Tedavisi

Protetik Diş Tedavisi Nedir?

Radyoloji ve Dijital Görüntüleme

Dental Teknoloji ve Altyapı İmkanları

Gülüş Tasarımı

Gülüş Tasarımı Nedir?

Günümüzde insanlığın estetik beklentilerin artması sonucu olarak diş hekimliği sektöründe gelişen “Gülüş Tasarımı” kavramı; kişiye özel gülüş estetiğinin yaratılması için dişeti ve dişlerin dudak ve yüz hatlarıyla uyumlu olacak şekilde görünümünü tedavi öncesinden planlanarak değiştirilmesini kapsayan tüm cerrahi ve protetik işlemlerin genel adıdır.

Gülüş tasarımı nasıl yapılır?

Dijital teknolojiler kullanılarak, tüm verileriniz ve talepleriniz göz önünde bulundurularak kişiye özel 3 boyutlu dijital tasarım ortaya çıkarılır.

Gülüş tasarımında ilk olarak kişinin estetik beklentileri dinlenmeli ve bu doğrultuda bir yol izlenmelidir.

Uygulanacak tedavi yöntemi kişiye özel olarak planlandığı için, yapılacak uygulamalar farklılık gösterebilir.

Önceliğimiz kişinin ağız ve diş sağlığı olduğu için öncelikli olarak dişteki problemler saptanır.

Ağız, diş ve diş eti problemlerinin saptandıktan sonra kişinin yüz, diş ve gülüş estetiğinin estetik olabilmesi ve izlenecek yol haritası, dijital tasarım yapılarak ortaya çıkarılır.

Bu tasarımda kullanılan yöntemler kısaca, 3d radyolojik görüntüler, 3d ağız içi tarama verileri, tedavi öncesi çekilen ağız içi ve dışı fotoğraf ve/veya video görüntüleri olarak özetlenebilir.

Gülüş Tasarımı Aşamasında

Gülüş tasarımı sonrasındaki işlemlere bakıldığında, Estetik Gülüş Estetiğini (Hollywood Smile) yakalayabilmek için dişeti enfeksiyonlarının giderilmesi, eksik dişlerin yerine implant veya kuron-köprü tedavi yöntemiyle kaplama tekniklerinden gerekli görünenin yapılması, Bleaching(diş beyazlatma) yapılması, diş eti cerrahileri ile dişlerin görünürlük miktarlarının ayarlanması gibi değişik tedavi prosedürleri eş zamanlı olarak uygulanmaktadır.

Gerekli görülesi halinde; dudak dolgunluk miktarlarında ayarlama ihtiyacı mevcutsa botox, dudak dolgusu gibi ilave estetik işlemlerin estetik cerrahlar ile koordineli şekilde planlanması da gülüş tasarımına dahil edilebilir.

Gülüş tasarımı kalıcı mıdır?

Gülüş tasarımı; protetik diş tedavileri ve dişeti işlemlerini içeren bir protokol olduğu için diş ve dişeti sağlığının sürdürülür olması önem arz etmektedir.

Bu sebeple hastaların ağız hijyeni ve kötü alışkanlıklar konusunda dikkatli olmaları ve rutin diş hekimi kontrollerini aksatmamaları koşuluyla uzun yıllar kullanımı olan bir tedavi yaklaşımıdır.

Gülüş tasarımının avantajları nelerdir?

Dijital gülüş tasarımı oldukça etkili avantajları olan bir işlemler bütünüdür. Diş ve yüz estetiğinin bir bütün olarak birlikte planlamasını kolaylaştırır. Hasta sonucu en başta çok yaklaşık olarak tedavinin başında görür(minimal farklılıklar görülebilmektedir). Hekim ve hastanın gülüş tasarımında ortak noktada buluşması son derece önemlidir.

Bir gülüş estetiğinde uygulanabilecek işlemler nelerdir?

- Ağız ve diş sağlığının rehabilitasyonu (diş taşı temizliği, dolgu ve kanal tedavisi işlemleri Detartraj ve Küretaj)
- Lamine yaprak porselen ve diğer diş kaplama işlemleri (Lamine Veneer)
- Pembe estetik (diş eti ve diş boyunun ayarlanması işlemleri)
- Diş beyazlatma
- Aşırı çapraşık dişlerin ortodontik (şeffaf plak veya diş teli) tedavisi gibi işlemler yer alır.

Estetik gülüş tasarımının hazırlanması kaç gün sürer?

İlk seansta alınan kayıtlar ile gülüş tasarımınız dijital ortamda hekim tarafından planlanır. Planlama süreci yaklaşık bir hafta gibi kısa bir zaman sürer. İkinci seansta gülüş tasarımı sizinle paylaşılır.

Gülüş tasarımı için kaç seans gereklidir, ilk seansta ne yapılır?

Dijital gülüş tasarımı genellikle iki seans sürer. İlk etapta fotoğraf stüdyomuzda gerekli fotoğraf ve video çekimleri gerçekleştirilir. Gülüş tasarımı yapılabilmesi için diş ölçüleri alınır. Bu kayıtlar ile gülüş tasarımı planlanır. Bu planlamaya uygun formda kalıpların hastaya geçici olarak uygulanması ile tasarım aşaması ikinci seansta tamamlanmış olur. (Bu tasarımın yapım ve final teslim süreleri ve toplam tedavi süreleri vakalara göre değişiklik gösterdiği için doğru süreyi diş hekimi ile görüşerek öğrenilmesi gerekmektedir.)

Gülüş tasarımında kullanılan yaprak porselenler ne kadar dayanıklıdır?

Yaprak porselenlerin kendi dişiniz kadar dayanıklı olduğu söylenebilir. Ancak endi dişlerinize zarar verebilecek şeyler lamina yaprak porselenlere de zarar verebilir.

Gülüş tasarımı ile dişleri beyazlatmak mümkün müdür?

Renk skalasında yer alan tüm diş renklerini gülüş tasarımında uygulanabilir. Ancak, güzel ve etkileyici bir gülüş tasarımında doğallık ön plandadır. Açık tonlar seçilerek diş beyazlatma mümkündür.

Gülüş tasarımı ile diş beyazlatma işlemlerinin sonuçları kalıcı mıdır?

Lamina yaprak porselen, kompozit lamina dişlerin aksine zamanla renk değiştirmezler. Uzun yıllar sonra bile her zaman ilk günlerindeki rengini korurlar. Dolayısıyla estetik tasarım ile dişleri kalıcı olarak beyazlatmak mümkündür.

Gülüş tasarımı hangi dişlere yapılır?

Estetik gülümseme planlaması genellikle gülme hattı içerisinde yer alan dişlere uygulanır. Genel uygulama her bir çene için 5-5 arası toplam 10 diş iken, yeri geldiğinde tek diş için bile tasarım gerçekleştirilebilir.

Gülüş Tasarımı

Gülüş tasarımında yaş sınırı var mıdır?

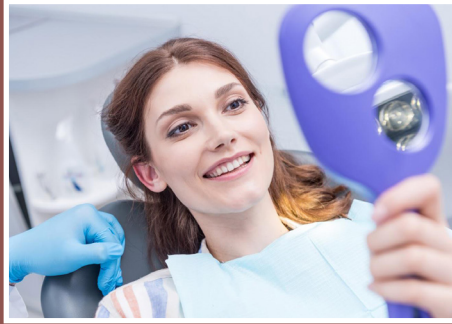
Gülüş tasarımı yapılabilmesi için hastaların diş ve çene gelişimlerini tamamladıkları yaş olan minimum 18 yaşında olmaları istenir.

Gülüş tasarımı fiyatları nasıl hesaplanır?

Gülümsemeyi tasarlamak aslında tek bir tedavi değil, pek çok tedavinin bir bütünüdür.

Gülüş tasarımı ortalama fiyatları nedir?

Gülüş tasarımı fiyatları oldukça değişkendir. Her hastanın estetik gülüş tasarımı kendine özeldir ve bireyler arasında ciddi değişiklik gösterir. Bu nedenle gülüş tasarımında ortalama fiyat belirtmek doğru değildir. Net fiyat bilgisi ancak klinik muayene sonrasında detaylı analizler ile mümkün olur.

İmplant

İmplant nedir?

Hangi durumlarda yapılabilir?

Diş kaybedildiğinde, bu eksikliği giderme yöntemlerinden birisi de implant tedavisidir. İmplant, diş eksikliği olan bölgelerde çene kemiğine cerrahi işlemle yerleştirilen titanyumdan yapılan yapay bir diş köküdür. Kemiğe biyolojik olarak kaynadıktan sonra (Osteoentegrasyon) üzerine porselenden diş yapılır. Görüntü ve çiğneme hissi olarak doğala en yakın protez şekli implanttır. Tek bir diş eksikliğinden birden fazla diş eksikliğine kadar olan birçok durumda komşu sağlam dişlere dokunulmaksızın sabit bir protez şeklinde yapılabildiği gibi, takılıp çıkartılan protez kullanan kişilerde sabit protez veya implant destekli hareketli protezler şeklinde de gerçekleştirilir.

İmplant uygulamasının faydaları nelerdir?

İmplant tedavisi, kullanımı son derece kolay, konforlu, sağlam, estetik ve hasta açısından en kabul edilebilir bir tedavi şeklidir. İmplantlar üzerine yapılan porselen protezler, gerçek dişlerin yerini alırken doğal ve estetik bir görünüm sağlar. Eksik dişler tamamlanırken, sağlıklı dişlere dokunulmaması önemli bir avantaj sunar. Tüm protezlere oranla çok daha uzun ömürlü bir tedavidir. Hastanın kendine güvenini artırması sayesinde diş eksikliğinin olumsuz psikolojik etkilerini de ortadan kaldırır.

İmplant tedavisi uzun ömürlü müdür?

Günümüzde, 35-40 yıllık klinik takipleri bulunan implantlar vardır. Eğer uygun vakada uygun seçilmiş implantlar doğru şekilde planlanıp yapılmışsa ve hasta da ağız hijyenine gerekli dikkati göstermişse yapılan implantlar çok uzun süre hiçbir sorun oluşturmadan ağızda kalabilir.

Her hastaya implant uygulanabilir mi?

Hastanın genel sağlık durumu iyi olduğu müddetçe implant uygulamasını engelleyecek bir üst yaş sınırı yoktur. Ancak kemik gelişimi tamamlanmamış çok genç yaşta olan hastalara implant uygun olmayabilir.

Her hastaya implant uygulanabilir mi?

İmplant uygulanacak bölgede, çene kemiğinin, bu implantlara uygun yükseklik ve genişliğe sahip olması gerekir. Ayrıca kemiğin kalitesi de implantın başarısını etkileyen faktörlerden biridir.. Bundan başka diş etleri ve komşu anatomik yapılar da implant uygulamasında önemlidir.

İmplant yerleştirilirken acı duyar mıyım?

İmplant tedavisinde de eğer uygun anestezi yöntemi uygulanmışsa herhangi bir ağrı duyulmaz. İşlemden sonra diş çekiminden sonraki ağrıya benzer bir miktar ağrı olabilir. Genellikle implantın yapıldığı akşam duyulabilecek olan bu ağrı basit ağrı kesiciyle giderilebilir.

Toplam tedavi süresi ne kadardır?

İmplant tedavisi iki aşamada gerçekleştirilir. Bunlardan implantların yerleştirilme aşaması yapılacak implant sayısına bağlı olarak değişmekle birlikte bir implantın yerleştirilme süresi yaklaşık 15 (on beş) dakikadır. Bununla birlikte diş ve kemik yapısının mevcut durumuna göre bu süre değişebilir. İkinci aşama olan protez aşaması ise implantların yerleştirilmesinden yaklaşık 3-4

ay sonradır. Bu süre aynı zamanda toplam tedavi süresini kapsar. Bu süre zarfında yapılacak geçici protezler ile estetik ve fonksiyon açısından kayıpları minimize edilebilmektedir.

İmplantlar yerleştirildikten ne kadar sonra protezlerim takılabilir?

İmplantların kemik ile tam olarak bütünleşmesi yaklaşık 3-4 aydır. Bu süre içerisinde implantların üstüne gelen yüklerin en aza indirgenmesi gerekir. İyileşme süresinde implantların üzerine aşırı yük gelmemek kaydıyla geçici bir protez yapılabilir. Kalıcı protez ise ancak implantların çene kemiğine kaynaması tamamlandıktan sonra yapılabilir.

İlave kemik dokusu oluşumu sağlamak amacıyla yapılan kemik augmentasyonu (kemik tuzu veya blok kemik ilavesi) veya sinus lifting(Diş çekimleri sonrası üst çenede sarkan sinüs boşluğunun yukarı kaldırılması) işlemleri varlığında tedavi süresi yeni kemik oluşum süresi de olacağı için 6-12 aya uzayabilmektedir.

Eksik her diş için bir implant gerekli midir?

Genelde öyle bir işleme gerek duyulmaz. Eğer birbiri ile bitişik eksik diş sayısı ikiden fazla ise bu durumda implantlar arasında boşluk bırakarak dişsiz bölgeye köprü protezi yapılabilmektedir.

Ancak yine de bazı durumlarda kemik kalitesinin yetersiz olması durumunda köprü yerine tekli implant planlaması yapılması zaruri olabilir. İşlem anında fark edilebilen böyle bir durum varlığında hekimler durum hakkında ilave bilgilendirme yaparak durumu hastaları ile paylaşırlar.

İmplant tedavisinin avantajları nelerdir?

İmplant tedavisi öncelikle eksik olan dişlerin yerine yeni sağlam dişler kazandırır. Köprü protez gibi eksik dişin çevresindeki dişlerin kesildiği işlemlerin aksine, implant tedavisinde diğer dişlere dokunulmaz.

İmplant görünüm ve fonksiyon bakımından kendi dişlerinize en yakın protetik yöntemdir.

Eksik dişlerin yerine gelen sağlam dişler sayesinde sağlıklı bir çiğneme fonksiyonu kazanılarak ileride oluşabilecek mide rahatsızlıkları, diğer dişlerde oluşabilecek anatomik bozukluklar, çene eklemi sorunları, eksik dişin bulunduğu bölgedeki çene kemiği miktarının azalması gibi daha ciddi ve tedavisi zor problemlerin önüne geçilmiş olunur.

Halk arasında gömülü(gömük) dişlerin, yani genellikle ağızda çıkamayan 20 yaş dişleri çekimi işlemi olmak üzere, kist operasyonları, ağız tümörlerinin çıkarılması-temizlenmesi operasyonlarını, implant cerrahisini, frenektomi - vestibüloplasti - frenulum - (yani dudak, yanak ve dil gibi oluşumları diğer yumuşak veya sert dokulara bağlayan kas ataçmanlarının) serbestleştirilmesi operasyonlarını, çene kemiğini ilgilendiren, eklem cerrahilerini diş hekimliğinde çene cerrahisi branşı yapmaktadır.

Gömülü Yirmi Yaş Operasyonu

Sürme zamanı geldiği halde çeşitli nedenlerle ağızda yerini alamayan dişlere " gömülü dişler" denir. Üçüncü büyük azı dişleri (yirmi yaş dişleri veya akıl dişleri olarak da bilinir), en sık rastlanan gömülü dişlerdendir. Üçüncü azı dişlerinin sürebilmesi için ağızda yer bulunmuyorsa ve/veya kişi 25 yaşına geldiği halde halen sürememişse, bu dişler " gömülü " olarak değerlendirilirler. Bazen de bu dişler kısmen sürer, ancak hiçbir zaman olması gereken okluzal düzlem(çiğneme düzlemi) seviyesine ulaşamazlar. Üçüncü azılarınız henüz sürememişse, diş hekiminizi ziyaret ederek durum hakkında bilgi edinebilir ve gömülü kalan dişlerin neden olabildiği ağrı,eklem rahatsızlıkları, şişme, enfeksiyon, çürük ve diş eti hastalıkları gibi bazı

problemler ortaya çıkmadan etken dişin çekilmesini sağlayabilirsiniz.

Apikal Rezeksiyon Operasyonları

Apikal rezeksiyon nedir?

Diş kökü ucundaki kistin veya enfeksiyonun, diş kökünün 1/3 lük uç kısmıyla beraber çıkartılması işlemidir.

Apikal rezeksiyon ameliyatı hangi durumlarda uygulanır?

Diş kökünde meydana gelen ve kanal tedavisiyle geçmeyen kistlerde veya enfeksiyonlarda uygulanır.

Dişe gelen travma sonucu, diş kökünün belli seviyede kırıldığı bazı durumlarda da uygulanabilme şansı olabilmektedir.

Dişin kök gelişimini tamamlamadığı durumlarda, diş kanal tedavisi yapılması gerekirse, dişin kök ucunu kapatmak için uygulanabilir.

Dişin kök yapısı ve şekli, kanal tedavisinin kökün ucuna kadar yapılmasına izin vermediği bazı durumlarda apikal rezeksiyon yapılabilir.

Kist Operasyonları

Dişlerin köklerinde veya çene kemiğinin herhangi bir bölgesinde gelişebilen normalin dışında gelişen boşluk şeklinde görünen oluşumlara kist denilir.

Kist cerrahisi zorunlu bir işlem olup sadece ilaç kullanımı ile ne yazık ki iyileşme sağlanamamaktadır. Bu nedenle diş hekimleri tarafından sınırları belirlenip buldukları bölgeden cerrahi olarak çıkarılmaları gerekmektedir.

Kist operasyonları zamanında yapılmaz ve kist uzun zaman çene içerisinde kalırsa çene kemiğinde ciddi deformasyonlara neden olabilmektedirler. Bu nedenle tespit edilen kistlerin en kısa sürede cerrahi olarak çıkarılmaları gerekir.

Cerrahi işlemden sonra düzenli aralıklarla kontrollerinin yapılması çok önemlidir. Bu şekilde kistin neden olduğu kemik kaybının iyileşme süreci izlenmelidir.

Çene Eklemi Tedavileri

Çene Eklemi Nedir?

Çene eklemimiz kulağımızın hemen önünde yer alır. Alt çenenin işlev görmesinin en önemli parçasıdır. Eklemün temel görevi serbest bir kemik olan alt çenenin kafatasına bağlanmasını sağlamaktır. Çenenin açılıp kapanabilmesi için iki kemik yüzeyinin arasında (alt çene ve kafatası) bir kıkırdak bulunur. Bu kıkırdakın daima yerinde ve bütünlüğünü koruyarak kalması çene eklemi sağlığı açısından oldukça önemlidir.

Çene Eklemi Hastalıkları veya Bozuklukları

Sıklıkla karşımıza ağır ağız kapatırken ses veya tıkırtı bazense açılıştta kısıtlama ve/veya ağrı olarak ortaya çıkar. Bu durumun ortaya çıkmasına sebep olabilecek birçok faktör vardır.

Bu faktörleri sıralayacak olursak;

- Büyük Travmalar (araba kazası veya çeneğe alınan büyük darbe)

- Küçük Travmalar (parafonksiyonel hareketler yani normalde yapılmaması gereken diş sıkma, diş gıcırdatma, uzun süre sakız çiğneme)
- Tek tarafta bulunan diş eksiklikleri sebebiyle uzun süre tek taraflı çiğneme yapılması
- Dişlere ve Çenelere ait Yapısal Bozukluklar (diş çapraşıklığı, açık kapanış, derin veya örtülü kapanış, alt çenenin aşırı önde veya geride oluşumu).

Diş Çekimi

Dişi çevreleyen dokuların aşırı hasar görmesi sonrasında ileri derecede çürük ya da travma ile dişin hiç bir şekilde tedavi edilemeyeceği durumlarda hasta sağlığı göz önünde tutularak söz konusu dişin çekimi gerçekleştirilmektedir.

Ortodonti

Ortodonti, diş hekimliğinin diş ve yüz düzensizliklerinin, alt ve üst çene arasındaki uyumsuzluklarının teşhis ve tedavisi ile ilgilenen bir diş hekimliği uzmanlığıdır.

Ortodonti kelimesi, Yunanca'da ortho "düzgün" ve odons "diş" kelimelerinden oluşmaktadır. Kelime anlamı olarak düzgün diş anlamına gelse de ortodonti, yüz ve çenelerin gelişim bozukluklarının düzeltilmesini de amaçlar.

Ortodontik tedavi ile çapraşık dişlerin düzgün sıralanması ve dişlerin karşı çenedeki dişlerle uyumlu olması sağlanır. Ağız sağlığının geliştirilmesi ve böylece genel sağlığın da iyileşmesine yardımcı olur ve kişinin özgüvenini artırır.

Ortodontik Tedavi Neden Gereklidir?

Ortodontik tedavi, sağlıklı bir ağız ve estetik bir gülüş için dişler ve yüz arasındaki denge ve uyumun yaratılmasını sağlar. Etkili bir gülüş kendine saygı kazandırarak kişinin kendine olan güvenini ve yaşam kalitesini artırır. Düzgün şekilde sıralanmış dişler daha kolay fırçalanır. İyi ağız hijyeninin sağlanmasına yardım ettiği için çürük oluşumunu ve ileride oluşabilecek diş eti problemlerini en aza indirir.

Kötü olan kapanışın ortodontik tedavi ile düzeltilmesi dişleri çiğneme gibi normal günlük aktiviteler sırasında oluşan travmalardan korur. Düzgün sıralanmış dişler kemik, kök, diş eti dokusu ve çene eklemesindeki artmış stresi azaltmaya yardım eder.

Ortodontik Tedavi Hangi Durumlarda Gereklidir?

- Dişlerde görülen çapraşıklıklar
- Diş sayısının doğuştan olması gerekenden az olması(konjenital diş eksiklikleri)
- Daimi dişlerin çene kemiği içinde gömük kalarak ağız içine sürememesi
- Dişlerin aralıklı olması (polidiastema)
- Üst dişlerin aşırı ileride olması
- Alt çenenin geride veya ileride olması
- Üst çenenin dar ve/veya geride olması
- Alt ve üst dişlerin birbirine temas etmemesi veya yanlış şekilde temas ediyor olmaları tedavi edilmesi gereken durumlardır.

Ortodontik bozukluklar, hayati tehlikesi olmayan, ancak hastanın konforunu etkileyen bozukluklardır ve tedavileri ile hem görsel hem de işlevsel iyileşme sağlanır.

Ortodontik Tedavi Yaşı Nedir?

Eğer iskeletsel bir problem yoksa ve sadece dişlerde çapraşıklık varsa bu bozukluklar, her yaşta ortodontik tedavi ile düzeltilebilir. Hastanın yaşı tedavinin süresini etkiler. Ancak, iskeletsel bir sorun varsa, ergenlik döneminin sonuna kadar bu bozuklukların tedavisi ortopedik tedavi yaklaşımları ile düzeltilebilir. Yetişkin dönemde ise bu tarz iskeletsel sorunlar, ortognatik cerrahi operasyonlar ile beraber yürütülen ortodontik tedavi ile düzeltilebilir.

Çocukluk döneminde tespit edilmiş problemlerin varlığında en erken 9 yaşından itibaren (hareketli ortodontik apareyler ile) klasik ortodonti tedavisi başlangıç yaşı olsa da daha erken yaşlarda yapılan yer tutucular veya planlı süt diş çekimi kararları da yine pedodonti ve ortodontinin ortaklaşa takip ettiği vakalar olabilmektedir.

Ortodontik Açıdan Süt Dişlerinin Önemi

Süt dişleri, doğumdan sonraki 6. aydan itibaren belirli bir sırayla sürmeye başlarlar ve yaklaşık 2,5 yaşındaki bir çocukta tüm süt dişleri sürmüştür. Alt ve üst çenede toplam 20 tane süt dişi, 6 yaşına kadar ağızda kalmaya devam eder. Bu dönemden 13 yaşına kadar tüm süt dişleri, sırayla yerlerini daimi dişlere bırakır.

Bu değişim döneminde süt dişlerinde oluşan büyük çürükler ve erken süt dişi kayıpları, daha arkada bulunan dişlerin bu boşluklara doğru hareketi sonucu çapraşıklıklara ve daimi dişlerin süremeyerek gömük kalmalarına neden olabilir. Bu nedenle, süt dişlerinin sağlıklı bir şekilde ağızda kalmaları oldukça önemlidir.

Ortodontik bozuklukların oluşumunda süt dişlenme dönemindeki durumlar, tek başına sorumlu değildir. Ortodontik sorunlar, genetik olarak da anne-baba veya daha büyük aile

üyelerinden çocuklara geçebilmektedir. Bunun dışında, bebeklik döneminde anne sütüyle yetersiz beslenerek veya biberon ve yalancı emzik kullanımına yönelik yapılan yanlışlıklar; çocukluk dönemindeki parmak emme, dudak emme, dil itimi ve özellikle çocukluk döneminde uzun süren ve sık burun tıkanıklığı şikayeti olan çocuklar başta olmak üzere ağızdan solunum gibi kötü alışkanlıklar da üst çenede gelişim geriliği oluşturmaları sebebiyle ortodontik sorunlara yol açabilmektedir.

Ortodontik Tedavi Yöntemleri

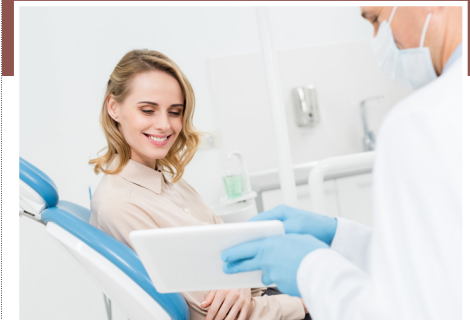
Daha çok dişlerdeki çapraşıklıkların düzeltilmesi olarak bilinen ortodontik tedavi, kendi içinde çeşitli tedavi tekniklerini barındırır.

Ağızdaki ortodontik soruna göre hareketli apareyler, fonksiyonel apareyler ve sabit apareyler ile tedaviler yapılabilmektedir. Fazla karmaşık olmayan ortodontik sorunlar, hasta tarafından takılıp çıkartılabilen plastik damaklık ve tellerden oluşan araçlar olan hareketli apareyler ile çözülebilmektedir.

Alt veya üst çenenin yetersiz gelişimi ve aşırı gelişimi için fonksiyonel apareyler denilen çenelerin belirli bir yöne doğru gelişmesine

yardımcı olan araçlar büyüme-gelişim döneminde kullanılır.

Ortodontik tedavide son dönemlerde daha geniş bir yer tutan sabit apareyler ise, dişlere yapıştırılan ve braket diye adlandırılan araçların üzerindeki oluklara yerleştirilen tellerin dişleri hareket ettirmesi felsefesi ile etki gösterir. Bu temel apareyler dışında yardımcı birçok aparey daha mevcuttur. Bunlardan en çok kullanılanları, özellikle iskeletsel sorunlarda kullanılan ağızdışı apareylerdir. Aktif ortodontik tedaviler tamamlandıktan sonra, yapılan tedavilerde geri dönmeleri önlemek için pekiştirme tedavileri de büyük öneme sahiptir. Bu tedavi dönemi için pasif olarak çalışan çeşitli apareyler kullanılmaktadır.

Pedodonti Nedir?

Çocuk diş hekimliği olarak özetlenebilecek olan "Pedodonti" doğum sonrasında daimi dişler tamamlanana kadar olan süreçte çocukların ağız içinde, diş, diyeti ve çevre dokulardaki anomaliler ve rahatsızlıklarla ilgilenen diş hekimliği branşıdır.

Çocukların; dişleriyle herhangi bir sorun yaşamadan önce kontrol amaçlı olarak diş hekimi ile tanışmaları çok önemlidir. Bu tanışma seansında; genellikle oyun ve eğlenceli aktiviteler ile diş hekimliğindeki aletler tanıtılarak, çocuk ile hekim arasında güven bağı oluşması hedeflenir. Güven bağı oluşuktan sonra ileriki zamanlarda oluşacak problemlerde çocuk daha evvel negatif bir deneyim yaşamadığı için daha iyi bir hekim hasta iletişimi kurularak tedavi yapılması şansı artmış olur.

Genel olarak, ilk randevuda diş tedavisinin yapılmaması daha çok tercih edilen bir yaklaşımdır.

Pedodontinin Amacı Nedir?

Pedodontinin amacı; öncelikle herhangi bir problem olmadan evvel çocukların ağızında olan risklerin belirlenmesi, buna yönelik tedbirlerin alınması (Örnek; florlama tedavisi vb.) olmakla beraber buna ilave olarak ortaya çıkmış problemleri tedavi etmek,

bu sorunların kaynağını bularak tekrar oluşmasını engellemek olarak özetlenebilir.

Pedodontide yapılan bazı uygulamaları şunlardır;

- Ağız ve diş sağlığı kontrolü
- Süt dişi çekimi
- Travma sonucu oluşan diş bozukluklarının tedavisi
- Süt dişlerinde ve erken dönem daimi dişerde konservatif tedaviler(dolgu, amputasyon, kanal tedavisi vb)
- Çocuk protezleri (hareketli, sabit)
- Beslenme alışkanlıklarını düzenlemek

Süt Dişlerinin Önemi

Ülkemizde maalesef hatırı sayılır bir kesim; süt dişlerine zamanı geldiklerinde değişen dişler olmalarından dolayı yeterli önemi vermemektedir.

Bununla birlikte erken dönemde kaybedilen süt dişleri nedeniyle ileride daha ciddi sıkıntılarla oluşabilmektedir. Süt dişlerinin erken kaybına bağlı komşu dişlerde kaymalar, alttan gelecek daimi dişin yerinin daralmasına bağlı olarak gömülü kalan dişler,diğer dişlerin önünde veya iç tarafında sıkışan tam süremeyen dişler vb. gibi farklı problemler oluşabilmektedir.

Bu nedenle süt dişlerinin öneminin ve görevlerinin çok iyi bilinmesi gerekir.

Süt dişlerinin birinci görevi çocuğun düzgün beslenmesini sağlamaktır. Ayrıca konuşmanın düzgün gelişimi de süt dişlerinin varlığına bağlıdır.

Süt dişleri kapladıkları alanı kendilerinin yerine gelecek olan daimi diş için korur ve daimi diş sürerken ona rehberlik yapar.

Pedodontide daimi dişler sürdükten sonra bu dişleri sağlam bir şekilde korumak için de koruyucu işlemler uygulanmaktadır. Bu işlemlere örnek olarak; flor uygulamaları, fissür örtücü ve yer tutucular gösterilebilir.

Flor uygulamaları:

Flor, dişlerin çürümesinde önleyici rol oynayan ve dişlerin yapısının kuvvetlenmesini sağlayan bir elementtir. İlk süren dişlerde diş minesi tam olarak kendini geliştiremediği için bu dişler genellikle çürüğe karşı daha dayanıksız ve çürük oluşumuna eğilimlidir. Flor elementi, diş minesini güçlendirerek dişin asit etkenlerine karşı direncini artırarak diş çürüklerinin oluşmasını önlemede yardımcı olur. Flor uygulamasının, değişik uygulama şekilleri olmakla beraber vakaya özel olarak en uygun yöntem hekim tarafından belirlenmektedir.

Flor uygulamaları:

Fissür; dişlerin çiğneyici yüzlerinde bulunan gelişimsel yarık şeklinde oluşumlara verilen addır. Çürüklerin başlangıç noktası genelde fissürler olmaktadır. Bunu önlemek için dişler fissür örtücülerle kapatır ve dişte çürük oluşumu başlamadan önce önlem alınmaya çalışılır. Fissür örtücü uygulaması, diş çürüklerinin oluşmasına karşı etkili kanıtlanmış önleyici bir yöntemdir.

Yer Tutucular:

Süt dişleri, sonrasında çıkacak olan daimi dişlere rehberlik etmesi bakımından oldukça önemli dişlerdir. Bu kadar önemli olmasının yanında bazen herhangi bir sebepten dolayı süt dişlerinin çürümesi ya da erken dönemde

travmaya bağlı kaybedilmesi sonucu çevresindeki diğer dişlerin oluşan bu boşluğa doğru kaymaları söz konusu olabilir. Bunun sonucunda diş yapısında çapraşıklık meydana gelir. Bu çapraşıklık ve yer kaybını önlemek için dişlerde boş kalan bölgelere daimi dişler çıkana kadar yer tutucu uygulaması dediğimiz işlem gerçekleştirilir. Böylece boş alanlar korumaya alınmış olur.

Çocuklarda Çürük Oluşma Olasılığı ve Sebepleri Nelerdir?

Çocuklarda diş çürüğü oluşma olasılığı %80-90 arasındadır. Diş çürüğü oluşumunun en önemli sebepleri yanlış beslenme alışkanlıkları ve ağız hijyenine dikkat edilmemesidir. Genellikle karbonhidratlı yiyeceklerin(şeker, çikolata,bal vb.) diş yüzeyinde uzun süre kalmasıyla oluşmaktadır. Ağız içinde var olan bakteriler bu gıda artıkları ile beslenmekte ve bu mikroorganizmalar yardımıyla asit üretilmektedir. Bu asidik ortam dişin sert dokularında yıkıma sebep olup diş çürüklerini oluşturmaktadır.

Çocuğumun Üst Dişlerinde Aralıklar Var, Bu İleride Daimi Dişlerinde Çapraşıklık Olacağı Anlamına Mı Gelir?

Süt dişleri yapısal olarak aralıklı dizilir. Daimi dişler ile süt dişleri arasındaki boyut farklılığından dolayı, bu boşluklar sürekli dişlere sürme sırasında yeterli alanın sağlanmasına yardımcı olur. Bu durum ortodontik problemlerin olacağı anlamına gelmez.

Çocuklarda Diş Çürüklerinin Azaltılması İçin Hangi Önemleri Almalısınız?

- Çocukların sabah ve yatmadan önce dişlerinin fırçalanmasının sağlanması.
- Biberon ve emzik kullanımını sınırlamak
  - Anneden bebeğe bakteri geçişinin engellenmesi(biberon ve emzikleri annenin kendi ağızına sokmak suretiyle tükürükle temas ettirmemesi)
- Erken yaşlarda çocuk hekime götürülmesi ve riskli olduğu düşünülen dişlere fissür örtücü uygulanması
  - Topikal (yüzeysel) flor uygulamaları ile ilgili olarak diş doktorunun bu konuda önerilerine uyulması.
- Karbonhidratlı yiyeceklerin(şeker,çikolata, bal vb.) sık tüketimin önlenmesi.

Çocuklarda Hangi Durumlarda Dişin Çekilmesi Gerekir?

Dolgu veya kanal tedavisi ile tedavi edilemeyecek kadar büyük bir enfeksiyon ve madde kaybı olduğunda süt dişinin çekimi gerekebilir. Enfeksiyonlar süt dişinin altında bulunan daimi diş germine zarar verecek kadar derinse süt dişinin çekimi önerilebilir.

Diş Eti Hastalıkları (Periodontoloji)

Diş eti hastalıkları, dişlerinizi saran periodontal dokularda meydana gelen akut ve/veya kronik şekilde seyredabilen, bakteriyel, viral, fungal (mantar) enfeksiyonlar ile beraber fizyolojik, genetik faktörler sebebiyle oluşan tüm problemler ile ilgilenen diş hekimliği branşıdır. Çok ileri aşamalara gelmediği sürece genellikle ağrıya neden olmazlar.

Diş eti hastalıkları toplumda en sık görülen hastalıkların başında olup, uzun yıllar boyunca ağızda kayda değer bir belirti vermeksizin ilerleyebilir ve tedavi edilmedikleri takdirde, çürük olmayan sağlıklı dişlerin bile destek doku kaybı sebebiyle, sallanarak düşmesine neden olabilirler. Diş eti hastalıkları bir veya birden fazla dişi birlikte veya ayrı ayrı etkileyebilir.

Diş Eti Hastalıklarının Sebepleri

Diş eti hastalıklarının oluşumunda ana etken bakteri plağıdır. Sağlıklı bir ağız için, bakteri plağının ağız bakım işlemleri ile ortamdan uzaklaştırılması gerekir. Eğer plak dişlerden uzaklaştırılmazsa, tükürükteki mineraller zamanla diş plağına dönüşmek suretiyle dişlere yapışarak diş taşı oluşumuna yol açar. Dişler üzerinde bakteri plağı yoksa, tükürükteki mineraller dişe yapışamaz yani diş taşı oluşamaz. Plağın içindeki

bakterilerin yan ürünleri dişi kemiğe bağlayan periodontal ligamenti etkileyerek, bağların harabiyetine neden olur. Diş eti dişten uzaklaşır ve periodontal cep oluşur. Periodontal cep nedeniyle, bakteriler daha derin dokulara kolayca ilerler ve zamanla dişi çevreleyen kemikte de harabiyet başlar.

Bakteri plağının oluşumunda,

- Yetersiz ve yanlış diş fırçalama.
- Diş ipi veya ağız gargarası gibi yardımcı hijyen materyallerinin kullanılmaması
- Düzenli olarak diş taşı kontrolünün yapılmaması büyük rol oynar.

Diş eti hastalıklarına neden olan diğer etken faktörler şunlardır:

- Genetik Etkenler:** Diş eti hastalıklarının belli formlarında, genetik eğilimin etkili olduğu belirlenmiştir. Bu tip durumlarda hastalık çok hızlı ilerler ve erken yaşta diş kayıplarına neden olur. Bu nedenle, ailesinde erken yaşta diş kaybı hikayesi olan kişilerin ergenlik döneminden itibaren diş eti hastalıkları uzmanının kontrolünde olmasında fayda vardır.
- Sistemik Hastalıklar:** Lösemi ve AIDS gibi vücudun bağışıklık sistemini etkileyen hastalıklar ile diyabet (şeker), anemi (kansızlık) gibi hastalıkların varlığı diş eti sağlığını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir.
- İlaç Kullanımı:** Bazı ilaçların diş etleri üzerinde olumsuz etkileri olduğu tespit edilmiştir.
- Hamilelik:** Bu dönemde meydana gelen hormonal değişikliklerden dişetleri etkilenmektedir. Hamilelikte ağız ve diş sağlığı için tıklayınız.
- Stres
- Dengesiz Beslenme**
- Sigara Kullanımı**
- Diş sıkma (bruksizm):** diş gıcırdatma
- Kürdan** kullanımına bağlı dişeti travmaları ve yaralanmaları

Diş Eti Hastalığının Belirtileri

- Ağız kokusu
- Dişlerin sallanması
- Diş etlerinde çekilme
- Soğuk içecek içildiğinde sızlama
- Dişlerin eskisi gibi kapanmaması
- Diş etlerinde fırçalarken kanama
- Dişler arasında yeni oluşan aralıklar
- Ağızınızda sürekli olarak oluşan yaralar
- Diş etlerinde son zamanlarda oluşan şişlik ve kızarıklık

Gingivitis

Diş eti hastalığının erken dönemi "gingivitis" tir. Gingivitis, dişin Çevre dokularından sadece diş etinin etkilendiği klinik tablodur. Plak tabakasındaki bakterilerin, diş etlerini enfekte etmesi hastalığın başlangıcıdır. Plak; dişlerin üzerinde sürekli olarak oluşan yapışkan ve renksiz film tabakasıdır. Bu dönemde diş etlerinde kırmızılık, kanama ve şişlik gözlemlenmektedir. Genellikle bu dönemde ağrıya rastlanmamaktadır.

Gingivite,

- Dişetlerinde fırçalarken kanama mevcuttur.
- Dişetleri kırmızı ve şiştir.
- Dişetlerinin konturları bozulmuştur ve yüzeyi parlaktır.
- Ağrı yoktur.

Genellikle yetersiz ağız bakımı ile meydana gelir ve profesyonel diş taşı temizliği ya da evde yapılan düzenli ağız bakımı ile Çabuk iyileşme sağlanır. Tedavi edilmezse hastalık periodontitis aşamasına geçer. Periodontitis, bakterilerin etkisi sonucunda diş etinde başlayan iltihabi sürecin, dişi destekleyen diş eti fibrilleri ve alveol kemiğinin yıkıma neden olmasıdır. Sağlıklı diş etinin dişle birleştiği yerde 1- 2 mm 'lik fizyolojik bir diş eti oluğu bulunur. Periodontitiste, bu oluk zamanla bakterilerin saldırısı sonucu derinleşerek periodontal cebe dönüşür.

Periodontitiste

- Diş etlerinde fırçalarken veya kendiliğinden kanama mevcuttur.
- Diş etleri kırmızı ve şiştir.
- Diş etlerinin konturları bozulmuştur ve yüzeyi parlaktır.
- Ağızda kötü koku ve tat mevcuttur.
- Diş etindeki hastalık ilerledikçe diş eti çekilmeleri meydana gelir. Diş eti çekilmesi sonucu, dişlerin hassas olan kök yüzeyi açığa çıktığı için, sıcak ve soğuğa karşı hassasiyet meydana gelebilir.

Diş Eti Hastalıkları Tedavisi

Diş eti tedavisinde en önemli amaç iltihabi reaksiyonun azaltılması ve yavaşlatılmasıdır. Tedavinin ilk aşamasında iltihaba neden olan diş taşı, bakteri plağı ve ceplerin uzaklaştırılması amaçlanır. Diğer hastalıklarda olduğu gibi tedaviye erken başlanması çok önemlidir.

* Diş eti hastalığı gingivitis aşamasında ise diş taşı temizliği ve profesyonel ağız bakımı yeterlidir. Hastalık periodontitis aşamasına geçmişse, yani cep oluşumu ve kemik yıkımı başlamışsa diş taşı temizliği ve küretaj (kök yüzeyi düzleştirme) tedavisi gerekir. İyileşme süreci 4-6 haftadır.

* İlerlemiş periodontitis vakalarında küretajın ardından cerrahi operasyon da (flap) gerekebilir. Bu operasyonda, diş etleri kemik yüzeyine kadar kaldırılır, kök yüzeyleri ve iltihaplı doku artıkları temizlenir, gerekli ve uygun durumlarda diş çevresinde yeniden kemik oluşturmak amacıyla kemik grefti ve membran gibi biomateriyaller uygulanır. Flap operasyonları sonrasında iyileşme süreci 6-8 haftadır.

Diş eti tedavisinde en önemli amaç iltihabi reaksiyonun azaltılması ve yavaşlatılmasıdır. Tedavinin ilk aşamasında iltihaba neden olan diş taşı, bakteri plağı ve ceplerin uzaklaştırılması amaçlanır.

Protetik Diş Tedavisi

Ağızda eksik olan dişlerin yerine protez yapılarak hem sağlık hemde görsellik olarak kişinin ihtiyacını karşılayan diş hekimliği branşıdır. Diş protezleri genel olarak 2(iki) bölümden oluşmaktadır.

Bunlar;

1. Hareketli protezler

2. Sabit protezlerdir.

Hareketli protezler total protez (tam dişsizlik durumunda), modern protezler(kısmi dişsizlik durumunda kancalı veya hassas bağlantılı-kancasız-) şeklinde özetlenebilirler.

Ayrıca mevcut kalan sağlam dişler yerine implant destekli olarak çalışılan hareketli protezlerde vardır.

Sabit protezlerde porselen kron, köprü ve zirkonyum diş yaygın olarak çalışılmaktadır. Hareketli protezde olduğu gibi sabit protezlerde de doğal diş desteğine ek veya alternatif olarak İmplant destekli sabit protez yapılabilir.

Diş ve yumuşak dokuların kaybını takiben oluşmuş olan fonksiyon ve estetik kaybını telafi etmek amacıyla çalışılan bu bu branşta tercih olarak farklı tip ve çeşitlerde malzemeler her hastaya özel çözüm üretilmesi hedeflenmektedir. Diş kaplama ve damak yaptırmak halk arasında yaygın olarak kullanılan tabirler olmakla beraber ağız içerisinde yapay olan tüm dişler protetik diş tedavisinin alanına girer.

Total (Tam), Parsiyel Hareketli Protezler

Ağızda dayanak olarak alınacak hiç dişi kalmamışsa, kuvvet iletimi, destek ve tutuculuk protezin doku yüzeyine oturmasıyla sağlanır. Tamamen doku destekli protetik uygulamalar total protez diye adlandırılır.

Hareketli bölümlü protezlerdeki kroşeler özellikle ön dişlerde estetik rahatsızlık yaratabilir. Ayrıca dişeti sağlığı yetersiz olan dişlere kroşe ile uygulanacak kuvvet dişin kaybedilmesine neden olabilir. Bu durumlarda bir tek dişe gelecek kuvvet, kronlarla dişlerin birbirlerine bağlanması ile dağıtılabilir. Metal kroşeler çevreledikleri sağlıklı dişlerde hasara ve aşınmaya neden olabilir.

Hassas tutuculu protezler dişsiz boşlukların hareketli protezle desteklendiği, ağızda mevcut dişlerin, şekil, renk ve pozisyon bozukluklarının da sabit protezlerde düzeltildiği kombine bir protez türüdür. Dayanak olarak kullanılacak dişler prepare edilir. Sabit kronlar yapılırken dişsiz alana yakın olan kısımlarına da hassas tutucu adı verilen hazır malzemeler konulur. Böylece kron üzerine gelen estetik olmayan kroşe yerine ağızda görülmeyen estetiği bozmayan tutuculuk sistemi sağlanmış olur.

Protez yapılacak kısımla uyumsuzluk yaratacak, aşırı eğri, çapraşık ve uzamış dişler olduğunda, bu dişleri kaybetmektense boylarının kısaltılarak üzerlerine teleskop kron denen iç içe geçen kronlar ya da hassas tutucular uygulanabilir. Bu gibi dayanak dişin protez içinde kalıp, üzerine hareketli protetik yapının uygulandığı yaklaşımlar Overdenture (diş üstü) protezleridir.

Diş kökünün ağız içinde kalması kemik erimesini önleyecek ve ağız içi algılama özelliğinin korunmasını sağlayacaktır.

Total (Tam), Parsiyel Hareketli Protezler

Ağızda dayanak olarak alınacak hiç dişi kalmamışsa, kuvvet iletimi, destek ve tutuculuk protezin doku yüzeyine oturmasıyla sağlanır. Tamamen doku destekli protetik uygulamalar total protez diye adlandırılır.

Hareketli bölümlü protezlerdeki kroşeler özellikle ön dişlerde estetik rahatsızlık yaratabilir. Ayrıca dişeti sağlığı yetersiz olan dişlere kroşe ile uygulanacak kuvvet dişin kaybedilmesine neden olabilir. Bu durumlarda bir tek dişe gelecek kuvvet, kronlarla dişlerin birbirlerine bağlanması ile dağıtılabilir. Metal kroşeler çevreledikleri sağlıklı dişlere hasara ve aşınmaya neden olabilir.

Hassas tutuculu protezler dişsiz boşlukların hareketli protezle desteklendiği, ağızda mevcut dişlerin, şekil, renk ve pozisyon bozukluklarının da sabit protezlerde düzeltildiği kombine bir protez türüdür. Dayanak olarak kullanılacak dişler prepare edilir. Sabit kronlar yapılırken dişsiz alana yakın kısımlarına da hassas tutucu adı verilen hazır malzemeler konulur.

Böylece kron üzerine gelen estetik olmayan kroşe yerine ağızda görülmeyen estetiği bozmayan tutuculuk sistemi sağlanmış olur.

Bu gibi dayanak dişin protez içinde kalıp, üzerine hareketli protetik yapının uygulandığı yaklaşımlar Overdenture (diş üstü) protezleridir. Diş kökünün ağız içinde kalması kemik erimesini önleyecek ve ağız içi algılama özelliğinin korunmasını sağlayacaktır.

Sabit Protezler

Dişte yapılan preparasyon sonrası alınan ölçülerden elde edilen modeller üzerinde hazırlanan yapıların, ağıza uyumlanarak, dişin üzerinde sabit olarak kalacak şekilde yapıştırılması ile oluşturulan protez çeşitleridir. Protezde seramik malzemelerin alt yapısında sıklıkla metal alaşımlar, full seramik malzemeler ve zirkonyum kullanılmaktadır.

Kuron

Tek dişi ilgilendiren madde kayıpları ve estetik problemler için Kuron yapılır. Dişten ölçü alınarak teknisyene gönderilen model üzerinde teknisyen, önce dayanıklılığı sağlayacak alt yapıyı, daha sonra da onun üzerinde estetiği sağlayacak porselen üst yapıyı hazırlar.

Köprü

Birinden fazla diş eksikliğinde, eksik alana en yakın dişlerin dayanak olarak kullanılması ile boşlukların telafi edildiği ve daimi olarak ağızda kalan yapılara Köprü denir. Ancak, dayanak olarak kullanılacak dişler sağlıklı ve üzerlerine gelecek kuvvete dayanacak kadar da yeterli mesafede olmalıdır.

Maryland Köprüler (Adeziv Köprüler)

Tek ön diş eksikliklerinde Maryland Köprüler de bir seçenek olabilir. Eksik alanın iki yanındaki dişler kesilmeden sadece dişleri arka tarafına gelecek kanatlarla, yüzeysel tutuculuk sağlanarak yapılan uygulamalardır.

Protetik Diş Tedavisi

Laminate Kron

Ön dişlerde, renk değişiklikleri, pozisyon, yapı ve şekil bozuklukları ya da dişler arasındaki mevcut aralıklar estetik sorunlara yol açabilmektedir.

Laminate Kron, dişin sadece ön yüzeyinde, mine sınırları dahilinde, minimal bir preparasyon uygulanarak yapılan protetik yaklaşımdır. Dolgu teknolojisinin ve yapıştırma mekanizmalarının son yıllardaki gelişimi sayesinde, dolgu malzemeleri ile de laminate uygulamalar yapılmaktadır.

Teleskop Kron

Protez yapılacak kısımla uyumsuzluk yaratacak aşırı eğri, çapaşık ve uzamış dişler olduğunda, bu dişleri kaybetmektense boylarının kısaltılarak üzerlerine teleskop kron denen iç içe geçen kuronlar uygulanabilir.

İnley - Onley Dolgular

Onley-İnley, dişte madde kaybı aşırı olduğu durumlarda, madde kaybının telafisi için laboratuarda hazırlanan büyük dolgu karakterinde yaklaşımlardır.

Madde kaybı az ve tüberküller kaybolmamışsa inley, madde kaybı fazla ise ve bu kayıp, tüberkülleri de içeriyorsa onley yapılır.

İmplant Destekli Protezler

Çeşitli nedenlerden dolayı kaybedilen dişlerin fonksiyon, estetik ve fonetik görevlerinin implant destekli protezlerle yeniden kazandırılması işlevini üstlenmektedir. Diş implantları eksik olan dişlerin fonksiyon ve estetiğini sağlamak amacıyla çene kemiğine yerleştirilen vida şeklinde titanyumdan yapılmış doku dostu yapay köklerdir.

Diş implantları genel olarak tek diş eksikliklerinde, birden fazla diş eksikliklerinde, tam dişsizlik durumlarında ve ortodontik ankray(destek) amacıyla sıklıkla kullanılmaktadır.

- İmplant üstü hareketli protezler
- İmplant üstü sabit protezler

Radyoloji ve Dijital Görüntüleme

Dijital Görüntüleme

Dijital Görüntüleme, teşhisten tedaviye ve tedavi sonrası değerlendirme aşamalarında diş hekimliğinde yer alan en önemli bilim dalları arasındadır.

Hastalarımız kliniğimize başvurduğunda dosyaları oluşturulup, öncelikle klinik muayeneleri yapılır.

Bu muayene esnasında hastamızın şikayetleri ve beklentileri değerlendirilir, bu aşamada doğru teşhis ve tedavi planlaması yapabilmek için radyografik görüntülemeye ihtiyaç duyulur.

Dental kliniklerde kullanılan radyografi cihazlarının radyasyon yayma değerleri çok azdır, ancak yine de gebe veya gebelik şüphesi olan hastalarımızın bu konuda hekimlerimizi bilgilendirmesi gerekmektedir.

Gebe veya gebelik şüphesi olan hastalarımızda zorunlu durumlar haricinde röntgen alınmaz, zorunlu durumlarda ise kadın doğum uzmanıyla konsültasyona gidilip gerekli tedbirler(kurşun önlük vb.) alınmak suretiyle röntgen filmi alınması gerekmektedir.

Fosfor Plak Tarayıcı

Özel bir görüntüleme sensörü ve taşınabilir bir radyografi cihazı ile alınan radyografik görüntüleme metodudur.

Alınan görüntü aynı anda bilgisayar ekranında görünür, bekleme süresi kısa olmaması nedeniyle oldukça pratik bir görüntüleme sistemidir.

Bu görüntüleme yöntemiyle dişlerin detaylı ve net görüntülenmesi yapılabilmektedir.

Klinik olarak inspeksiyonla (gözle muayene ile) görülemeyen ara yüz çürüklerinin teşhisi, başlangıç halindeki kök ucu iltihabi lezyonlarının görüntülenmesi ve kanal tedavisi aşamalarında kök boyutunun tespiti gibi değişik amaçlar için kullanılır.

El Bilek Radyografisi:

Çocuklarda çene gelişimini ve çenelerin büyüme süreçlerini değerlendirmek amacıyla alınan radyografik değerlendirme yöntemidir.

Bu görüntüleme yöntemiyle gerçek kemik yaşı değerlendirilir ve ortodontik tedavi planlaması bu değerlendirmeye göre yapılır. El bileklerindeki anatomik yapıların birbirine yaklaşıma miktarları değerlendirilerek, kemik gelişiminin ne kadar süre daha devam edeceği anlaşılır.

Dental Volumetrik Bilgisayarlı Tomografi:

Bu görüntüleme yöntemiyle konvansiyonel yöntemlerle elde edilemeyen detaylı ve net görüntüler elde edilir.

Çene kemiklerinin ve dişlerin bilgisayarlı ortamda hemen hemen hatasız üç boyutlu görüntülenmesi sağlanır.

İmplant öncesi çene kemiği miktarının ve genişliğinin değerlendirmesinde, ayrıca gömülü dişlerin hangi pozisyonda lokalize olduklarının görülmesi amacıyla sıkça kullanılır.

Ayrıca çene kemikleri içinde gelişen kist ve benzeri lezyonların net görüntülenmesini ve sınırlarının net şekilde saptanmasını sağlar.

Dental bilgisayarlı tomografiler, standart tomografi cihazlarına kıyasla çok daha az radyasyon içerirler.

Diş hekimliğinde büyük cerrahi operasyonlar öncesinde hata payını minimize etmesi nedeniyle çok önemli bir görüntüleme yöntemidir.

Restoratif Diş Tedavisi

Restoratif diş hekimliği, dişlerde meydana gelen bozulma ve deformasyonları (çürük, genetik anomali veya travma sebebiyle olabilir) tedavi eden diş hekimliği branşının genel adıdır.

Dişlerde oluşan bozulma ve deformasyonların düzeltilmesi sayesinde mevcut dişin ağız içindeki sürekliliğinin sağlanmasının yanı sıra bu problemlerin çevre dokulara etkilerini gidermesi ve estetik kazanımlar gibi ilave faydaları bakımından hastaların en sık başvuru yaptıkları alanların başında gelmektedir.

Restoratif diş tedavisinde kullanılan yöntemler nelerdir?

Restoratif diş tedavisinde birden çok teknik uygulanmaktadır. Direkt ya da indirekt olarak yapılan kompozit uygulamalar (diastema kapatma, kompozit inley-onleyler), vital veya devital pulpa tedavileri (kuafaj-kanal tedavisi vb.), diş beyazlaşma uygulamaları, dentin hassasiyeti için yapılan tedaviler, Pre-protetik restorasyon uygulaması gibi örnekler başlıca olanlar arasındadır.

Ayrıca, yaşlı (Geriatri) ve onkoloji hastalarına uygulanan konservatif diş tedavileri, yetişkinler için koruyucu tedavi uygulamaları, hamilelik planlaması öncesinde veya hamileliğin belirli safhalarında kadın doğum doktorlarıyla koordineli şekilde anne adayının ağız sağlığının ve dolayısıyla bebek sağlığını korumak vb.

çeşitli yöntemlerle hastaların yaş, bireysel sorunları, ağız ve diş muayenesi bulgularının değerlendirilmesinin sonuçları göz önüne alınarak uygun tedaviye karar verilmektedir.

Restoratif diş tedavisi kimlere uygulanmaktadır?

Dişlerinde bozulma, aşınma, kırık, çürük vb durum bulunan her yaş grubundan hastaya hekimler tarafından güvenle uygulanan koruyucu ve tedavi edici bir yöntemdir.

Tedavi esnasında edilen bilgiler neticesinde eğer ihtiyaç olursa ortodonti, periodontal tedavi ve kozmetik diş hekimliği, protez gibi ilave yöntemlerden uygun olanlar hastalara önerilebilmektedir.

Restoratif diş tedavileri nasıl yapılır?

Restoratif diş dolgusu başta olmak üzere tüm restoratif diş tedavisi yöntemleri, söz konusu dişin yapısına ve kök problemlerine göre farklı şekillerde yapılabilmektedir. Restoratif diş tedavisi nasıl yapılır sorusunun cevabı aslında bireysel olarak hastanın sorununa bağlıdır.

Hangi yöntemin seçileceğine karar verirken çok farklı faktörleri hesaba katmak gerekmektedir. (Yaş, dişeti sağlığı, genel sağlık durumu, ağız hijyen alışkanlıkları vb).

Diş hekimleri; Restoratif diş tedavisi ile doğal diş yapısını elinden geldiğince korumaya çalışmalarına rağmen bazı farklı durumlarda (aşırı madde kaybı olan dişler, asit erozyona uğramış yüzey özellikleri bozulmuş dişler vb.) protetik tedaviler gibi daha ileri tedavi yöntemlerini (küron, köprü, estetik inley ya da onley restorasyonlar vb) hastalara önermek durumunda kalabilmektedirler.

Teknolojinin de gelişmesi ve ilerlemesi ile birlikte bugün onlarca farklı diş restorasyon yöntemi bulunmaktadır. Hastalara sağlıklı ve estetik bir ağız sağlamak amacıyla yapılan “Restoratif Tedaviler” i şu şekilde sıralamak mümkündür.

Direkt Restorasyon Tedavileri

Doğrudan uygulanan bu restoratif diş tedavisi yönteminde diş boşluğuna direkt olarak, diş dolgusu yapılması şeklinde uygulanmaktadır.

Tedavi genellikle bir seansta tamamlanır ve post-op (işlem sonrası) minimum ağılı bir süreç olarak bilinir.

Direkt Veneer Kompozit Uygulamaları:

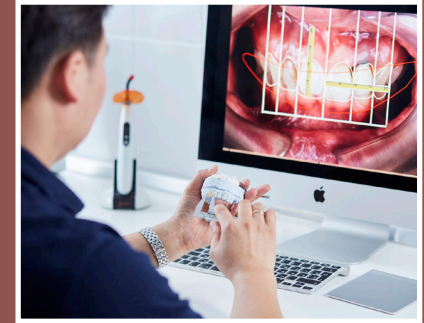
Direkt Veneerler kompozit restorasyonlar, hastada özellikle ön dişlerde bulunan hafif çapraşıklık, diastemalar (aralıkların olması), büyük renklenmeler ve yüzey aşınmaları varlığında diş yüzeyinin kompozit esaslı rezin materyaller ile düzgün hale getirildiği daha çok estetik diş hekimliği uygulaması olarak görülen tedavi konseptinin adıdır.

Günümüzde teknik olarak doğru bir isim olmamakla birlikte toplum tarafından "Bonding" olarak bilinen tedavi yöntemidir

İndirekt Restorasyon Tedavileri

Doğrudan olmayan yani dolaylı olarak yapılan restoratif diş tedavilerinde ise dişin hazırlanmasını takiben bir ölçü aşaması ve sonrasında bir laboratuvar aşaması bulunmaktadır. Bu yönetime örnek olarak indirekt onlay ya da inlay restorasyonlar olabilir.

Onlay ve inlay Üretiminde farklı materyal kullanılabilir. Cad-cam (bilgisayar destekli üretilen)seramik türleri veya kompozit esaslı maddeler tercih edilebilmektedir.

Sterilizasyon ve Enfeksiyon Kontrolü

Dünyada hali hazırda bulunan Hepatit ve AIDS gibi riskli hastalıkların üzerine özellikle geçmiş olduğumuz CoViD.19 pandemisi ; çoğu alanda olduğu gibi, diş hekimliğinde de modern enfeksiyon kontrollerini zorunlu kıldı. Önemli olan, diş tedavisi esnasında daha önceden sizde olmayan bir mikroorganizmanın (bakteri,virüs vb.) veya hastalığın size bulaşmamasıdır. Tüm bu sebeplerle; muayenehanelerde ve kliniklerde enfeksiyon kontrolüne azami ölçüde dikkat edilmelidir.

Enfeksiyon Kontrolü İçin Bazı Önlemler:

Havalandırma Sistemleri:

Ağız Dışı Sistemler (Klima vb);

Tedavi esnasında bulunulan ortamın temiz hava ile havalandırılmış olmasının yanı sıra iklimlendirme sistemlerinin düzenli temizliği ve bakımı önem arz etmektedir. Bu cihazların filtrelerinin düzenli temizlik ve bakımlarının yapılması ortamdaki mikroorganizma çeşitliliği açısından önemlidir. Bunun yanı sıra özellikle pandemi sürecinde güncellenen bilgiler ışığında, muayene veya işlem yapılan kliniklerde hastanın ağız çevresinde işlem anında oluşan aerosolün (havada asılı kalan mikroorganizmalar) eliminasyonunu kolaylaştırmak için iklimlendirme cihazlarının konumunun havayı hastanın üstünden yere doğru ittirilmesi konsepti önem kazanmıştır. Bu sebeple hastanın üstünde bulunan hava kütesinin

yere itilebilmesini sağlayacak planlamalar dikkat edilmesi gereken hususlar olarak ön plana çıkmaktadır.

Ağız İçi Hava Sistemleri;

Diş Hekimliğinde ağız içinde kullanılan cihazların bir kısmı basınçlı hava ile çalışmaktadır. Bu basınçlı hava diş hekimliğinde kullanım için özel olarak üretilen kuru hava kompresörleri ile oluşturulmaktadır. Yine pandemi ile beraber bu havanın da özel HEPA Filtrelerden geçirildikten sonra steril havanın hasta ağızına gönderilmesi fikri ön plana çıkmış olup bu filtreyi içeren cihazların tercih edilmesi veya diğer cihazlara bu filtrelerin entegre edilmesi toplum sağlığı açısından önemli bir hale gelmiştir.

Dental Ünitlerdeki Su Sistemleri;

Yine pandemi ile beraber hastaların ağızında çalışırken ünitlerden gelen suyun enfeksiyon kontrolünde risk teşkil ettiği gerçeği ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda ünitlere gelen suyun özel filtre işlemlerinden geçirildikten sonra hastada kullanılan başlıklara gelmesi önemli bir riskin azaltılması hususunda diş hekimlerinin elini kuvvetlendirmektedir. Bunun için değişik alternatifler olmakla beraber en pratik ve etkili yöntem, özel filtrel reverse-osmos cihazları ile koltuğa gelen suyun en başlangıçtan itibaren temizlenmesi şeklinde ön plana çıkmaktadır.

Otoklav Kullanımı

Otoklavlar hacimleri 18-76 litre arasında değişen, içine konulan tıbbi malzemeleri sterilize etmek için basınçlı buhar uygulayan aytılardır. Otoklav kullanılan kliniklerde sterilizasyon açısından bir başarısızlıkla karşılaşmamıştır. Tek başına ısı veya tek başına basınç, sterilizasyon için yeterli olamaz. Dikkat edilmesi gereken kural; ısı ve basıncın aynı anda belli bir süre uygulanmasıdır. Ancak bu şekilde bakterilerin spor formlarını yok etmek mümkündür.

Hasta Önlüğü:

Hasta önlüğü, Tedavi esnasında elbiselerimize kan ve tükürük aracılığıyla bakterilerin geçişini engeller. Her hasta için tek kullanımlıdır.

Muayene eldiveni, maske, koruyucu gözlük kullanımı:

Kan, tükürük, solunum, ve temasla hekim-hasta arasında geçebilecek mikroplardan hem hastayı hem de hekim ve yardımcı personeli korur.

Ayakkabılar için Galoş Kullanımı:

Sokaklara çöp atma ve tükürülme oranını düşündüğünüzde, sizin veya bir yakınınızın tedavi olacağı ortama mikrop taşımak istemeyeceğinizi tahmin ediyoruz. Bu sebeple galoş kullanıyorsunuz. Dişhekimisi kliniklerindeki personel ise sadece muayenehane ortamında kullandıkları ayakkabıları kullanırlar.

Tek Kullanımlık (Disposable) Aletler:

Kliniklerde diş hekimliğine özel, tek kullanımlık enjektörler kullanılmalıdır. Bu enjektörlerde kullanılan iğneler, hastaların ağızlarını çalkaladıkları plastik bardaklar, anestetik solüsyonlar, tedavi sırasında ağızdaki kan ve tükürüğü emen alet uçları başta olmak üzere irili ufaklı birçok malzeme tek bir hastada kullanılır ve sonra da halk sağlığını tehdit etmeyecek şekilde atılır.

Dezenfektan spreyley ve çözeltiler (solüsyonlar):

Hasta koltukları her hastadan sonra dezenfektan spreyleylerle temizlenmeli, baş konulan kısımdaki koruyucu örtü değiştirilmelidir. Ayrıca hastalarda kullanılan aletler sıcak basınçlı ve buharlı hava sterilizatöründen(otoklav),

laboratuardan gelen her tür protez hasta ağızına temas ettirilmeden, hastalardan alınan ölçü ve bu ölçülerden elde edilen alçı modeller (Teknik elemanları korumak amacıyla) laboratuara gönderilmeden önce muhakkak dezenfektan solüsyonlarda bekletilmelidir.

Kullanılan Malzemenin Atılması:

Kullanılan iğne uçları kırılıp özel bir tıbbi atık kutusu içerisinde toplanarak, cam ve plastik malzeme ayrı ayrı poşetlenerek, amalgam dolgu artıkları (içeriğindeki cıva buharının ortama yayılmasını engellemek amacıyla) su içerisinde ağız kapalı şişelerde toplanarak imha edilmelidir.

Sterilizasyon İşlem Aşamaları

- A. Temizleme-denetleme.
- B. Paketleme-yükleme.
- C. Sterilizasyon işlemi.
- D. Boşaltma-kayıt.
- E. Depolama-dağıtım.

A. Temizleme-Denetleme

İşlem aşamalarında ilk sırada mutlaka etkili ve ilkelere uygun bir şekilde yapılmış temizlik gelmektedir. İyi bir yıkamayla mikroorganizmaların %95-97'sinin ortadan kaldırıldığı bildirilmiştir. Temizlik el ile veya cihazlarla (dezenfektörler-ultrasonik yıkama cihazları) yapılmaktadır. Kliniklerde de artık yavaş yavaş görülmeye başlanılan yıkama dezenfektörleri, ultrasonik yıkama cihazları, insan iş yükünü en aza indirmeyi

hedeflemektedir.

B. Paketleme-Yükleme

Sterilize edilecek malzeme kullanım anına kadar paket ile korunmalıdır. Paketleme malzemeyi olası bir bulaşmadan koruyacak etkili bir engel oluşturmaktadır. Paket kağıtları, malzeme ve seçilen sterilizasyon yöntemiyle uyumlu olmalıdır. Tek kullanımlık paketleme malzemesi tekrar kullanılmamalıdır. Paketlerin büyük olması yeterince kurumayı engelleyerek sterilizasyonda sorun oluşturabilir. Sterilizasyon işlemi sonunda nemli çıkan paketler steril kabul edilmemeli ve kullanılmamalıdır.

C. Sterilizasyon

Bakteri sporları dahil olmak üzere mikroorganizmaların tüm canlı formlarının imha edilmesi işlemi olarak tanımlanabilir.

D. Boşaltma/Kayıt

Tüm basamaklara istenildiğinde geri dönülmesini sağlar. Yapılan işlerin ve testlerin ispatları, kimyasal, biyolojik ve fiziksel performans testleri kaydedilir.

E. Depolama-Dağıtım

Tüm malzemeler kapalı aktarma araçlarında taşınmalı, raflı sistemlere yerleştirilmelidir. Bulaşmadan şüphe edilenler tekrar en başından işleme tabi tutulmalıdır. Depolama alanı sterilizasyon alanının yakınında olmalıdır. Gereksiz temastan kaçınılmalı ve kullanım esnasında tarihine dikkat edilmelidir.

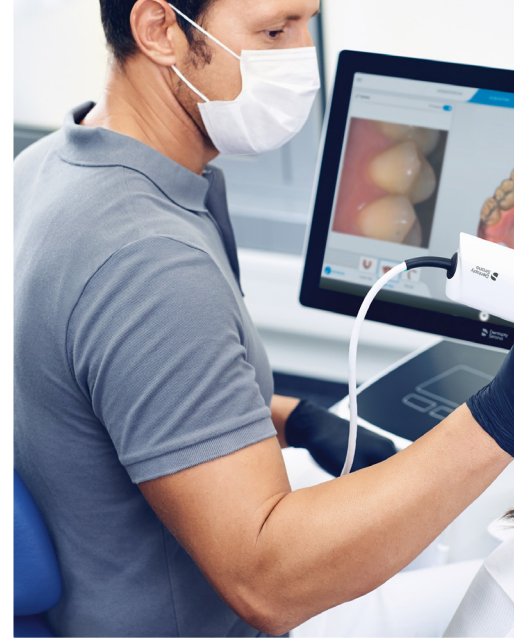
Diş Hekimliğinde Güncel Dental Teknoloji ve Altyapı İmkanları

Dünyanın dijital çağının başladığı ve hızlı bir şekilde yol aldığı 21.yüzyıl, tüm sektörleri dijitalleştiği gibi; dental sektöründe de dijitalleşme konusunda emin adımlar atılmış oldu. Dijital çağ ile birlikte insanlar konforuna, zaman kavramına ve sterilizasyona çok daha fazla önem vermeye başladı.

Dental Volumetrik Tomografi;

Çene kemiğinin üç boyutlu olarak görüntülenmesini sağlayan bu teknoloji, hastada mevcut problemlerin detaylı analizinin yapılabilmesi ve uygulanacak cerrahi ve protetik tedavilerin detaylı şekilde planlanması bakımından diş hekimliğinde avantaj sağlamaktadır.

Fosfor Plak Tarayıcı;

Dental görüntüleme yöntemlerinden birisi olan fosfor plak tarayıcısı, düşük radyasyon değeri ile tek veya birkaç dişin yüksek çözünürlüklü dental radyolojik görüntülerinin elde edilmesine yaramaktadır.

Dijital Anestezi Cihazı;

Özellikle iğne fobisi olan çocuk ve yetişkin hastalarda kullanımı olan bu cihaz standart enjeksiyonlara ile karşılaştırıldığında dokuda oluşturduğu düşük basınç farkı ve cihaza özel uçların standart enjektörlerden %75'e kadar daha ince olması sebebiyle hastalarda daha rahat anestezi uygulaması yapılmasına olanak tanımaktadır.

Özellikle çocuk hastalarda enjektör görünümünden farklı olması sebebiyle anestezi aşamasının çocuk tarafından kabul edilme şansını arttırmaktadır.

Diyot Lazer;

Yumuşak dokuyla ilgili minör cerrahi işlemler(frenektomi,kron boyu uzatma amacıyla yapılan gingivektomi,gingivoplasti vb.), protez ölçü aşaması öncesi yumuşak doku hazırlığı, bleaching(diş beyazlatma), kanal tedavisinde kanal içi sterilizasyon gibi değişik kullanım alanları olan "Diyot Lazer" diş hekimliğinde kullanılan lazer tiplerinden birisidir.

Intra-oral Scanner(Ağız İçi Tarayıcı);

Hastaların ağız ve diş yapılarının taranması sonucu elde edilen dijital kayıtlar, dental tomografi ve gülüş tasarım programlarının eş zamanlı kullanımı ile protetik tedavilerde final restorasyonların tasarımı ve bitiminin benzer şekilde olabilmesi bakımından diş hekimlerine avantaj sağlamaktadır.

Aynı zamanda geleneksel ölçü yöntemlerine gereksinimi ortadan kaldırması sebebiyle işlem konforuna ve tedavinin bitiş süresine olumlu katkı sağladığından günümüzde diş hekimliğinde tercih edilirligi hızla artmakta olan bir cihazdır.

dent artika

+90 544 411 44 66
+90 282 726 52 62

info@dentartika.com
www.dentartika.com

GMKP Mh. Green Town Plus Sitesi
D Blok No:9/1B Çerkezköy/Tekirdağ